

VU Research Portal

Agressie in de gedwongen zorg

Dörenberg, V.E.T.

published in

Tijdschrift voor Gezondheidsrecht
2012

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Dörenberg, V. E. T. (2012). Agressie in de gedwongen zorg. *Tijdschrift voor Gezondheidsrecht*, 2012(6), 455.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

REDACTIONEEL

Agressie in de gedwongen zorg

Mr. dr. V.E.T. Dörenberg

Enige tijd geleden werd ik benaderd met een vraag over ontslag uit een psychiatrisch ziekenhuis vanwege agressief gedrag. De betreffende cliënt was op grond van een rechterlijke machtiging opgenomen. Naar aanleiding van een incident waarbij hij twee medewerkers had aangevallen, had de geneesheer-directeur echter besloten tot 'opheffing van de rechterlijke machtiging'. Ik moest meteen denken aan het actieplan 'Veilig werken in de zorg' dat op 22 maart 2012 was aangeboden aan de Tweede Kamer.¹ In dit plan staat voorop dat agressie in de zorgsector onacceptabel is en wordt een aantal maatregelen voorgesteld om agressie op een duidelijke wijze aan te pakken. Een van die maatregelen is het doorlopen van een volledig juridisch traject, bestaande uit het staken van de zorgverlening en aangifte. Op grond van de Arbeidsomstandighedenwet is een dergelijke harde aanpak zeker te verdedigen, maar in de casus is dat te kort door de bocht. Om te beginnen gaat het om een cliënt wiens ziektebeeld waarschijnlijk bijdraagt aan agressie. Het staken van de zorgverlening is dan niet altijd passend. Maar belangrijker is dat het hier gaat om een cliënt die gedwongen in het ziekenhuis verblijft. Dit betekent dat de zorgrelatie niet zomaar kan worden beëindigd. Ontslag uit het ziekenhuis is volgens artikel 48 Wet Bopz alleen mogelijk als de geldigheidsduur van de machtiging is verlopen en geen verlenging is aangevraagd, als er geen sprake meer is van gevaar óf als het gevaar ook buiten het ziekenhuis kan worden afgewend. Agressie is volgens de wet geen reden voor ontslag van een gedwongen opgenomen cliënt. Dit valt te verklaren, omdat medewerkers in de psychiatrie opgeleid worden in het omgaan met agressie en de Wet Bopz mogelijkheden biedt voor het toepassen van dwang. Als de verhoudingen zodanig ontwricht zijn dat de orde en veiligheid in het gedrang komen en maatregelen als fixatie en separatie niet (meer) werken, is alleen overplaatsing nog een optie. Dit laat zien dat de harde aanpak uit het actieplan maar beperkt toepasbaar is in de gedwongen zorg. Tegelijkertijd toont de casus hoe kwetsbaar de ontslagprocedure uit de Wet Bopz is, zeker in vergelijking met regelingen in andere sectoren. Als het Bureau Jeugdzorg het voornemen heeft om een uithuisplaatsing te beëindigen, moet eerst worden gerapporteerd aan de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad controleert dan of de redenen voor de maatregel niet langer aanwezig zijn. Een dergelijke toetsingssystematiek bestaat niet in de Wet Bopz; de geneesheer-directeur heeft een zelfstandige bevoegdheid om patiënten uit het ziekenhuis te ontslaan. En zo gebeurt het dat een rechterlijke machtiging wordt opgeheven vanwege agressie jegens medewerkers. Dit kan niet. En is het niet ook erg tegenstrijdig: een cliënt opnemen vanwege gevaar en hem vervolgens wegsturen vanwege gevaar?

1 *Kamerstukken II 2011/12, 29 282, nr. 150.*